

2. Вербівська Л. В., Кушнір І. В., Романюк А. С. Діагностика кризового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. *Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*, 2018. DOI: [10.32839/2304-5809/2018-12-64-60](https://doi.org/10.32839/2304-5809/2018-12-64-60).

3. Білоус С. П., Трохименко А. С., Камінський В. В. Стратегічне управління розвитком підприємства в умовах кризи та військових викликів. *Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького*, 2024.

*Науковий керівник – Олійник Т. Г.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

РОЛЬ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ВІДБУДОВІ БІЗНЕСУ

**Нікітіна Д. О.,
здобувач вищої освіти, факультету менеджменту,
Кушнірук В. С.,
к.е.н., доцент,
Миколаївський національний аграрний університет**

Сучасний бізнес постійно стикається з викликами, такими як економічні кризи, війни, пандемії, технологічні зміни та нестабільність ринків. У таких умовах саме менеджмент відіграє ключову роль у забезпеченості стабільності підприємства, його відновленні та подальшому розвитку. Ефективне управління дозволяє бізнесу адаптуватися до нових реалій, мінімізувати втрати та сформулювати стратегію сталого зростання. Водночас, недостатня компетентність управлінців у післякризовий період може призвести до поглиблення проблем і втрати конкурентоспроможності.

Питання ефективного менеджменту у післякризовий період досліджувалися багатьма науковцями, які підкреслюють роль лідерства, стратегічного мислення та інноваційного підходу у відновленні підприємств. У

працях наголошується, що після кризи компанії стикаються зі зниженням попиту, дефіцитом фінансових ресурсів, скороченням персоналу та падінням довіри клієнтів. У таких умовах компетентний менеджер стає рушійною силою трансформації, здатною стабілізувати ситуацію, налагодити внутрішні процеси та визначити нові напрями розвитку бізнесу. Вітчизняні дослідження все активніше вивчають управлінські стратегії в умовах війни, зокрема в аграрному та ІТ – секторі, де ефективне керівництво стало запорукою виживання підприємств.

Метою дослідження є обґрунтування ефективного менеджменту у відновленні бізнесу після кризових явищ та визначення ключових управлінських стратегій, що сприяють стабілізації й розвитку підприємств. Завданням роботи є: проаналізувати основні проблеми, з якими стикаються підприємства у післякризовий період; визначити управлінські підходи, що забезпечують ефективне відновлення бізнесу; дослідити, як лідерство та управління персоналом впливають на стабільність діяльності підприємства; проаналізувати приклади українських компаній, яким вдалося відновити свою діяльність завдяки результативним управлінським підходам.

В післякризовий період менеджери відіграють центральну роль у формуванні нової стратегії розвитку підприємства. Їхнє завдання полягає в оцінці поточного стану організації, ідентифікації слабких місць, оптимізації витрат і пошуку нових можливостей для зростання. Одночасно важливо зосередитися на ефективному управлінні персоналом. Кваліфіковані працівники є головним ресурсом підприємства, тому завдання керівника полягає у створенні сприятливих умов для їхньої роботи, підвищенні мотивації та підтримці командного духу. Лідерство, емоційний інтелект і здатність до комунікації стають визначальними якостями сучасного керівника. Він повинен бути прикладом для своєї команди, надихати людей на спільну мету та допомагати їм долати труднощі [1].

Важливою складовою післякризового управління є стратегічне планування, яке дозволяє передбачити ризики, розробляти сценарії подолання

кризи та поєднувати короткострокові заходи з довгостроковими цілями. Менеджери, які мислять системно, спираються на аналіз ринку, поведінку споживачів та конкурентного середовища, і саме їхні рішення та враховані чинники впливають на ефективність подолання кризи, стабільність фінансового стану підприємства та формування його довгострокових стратегічних цілей [2].

Приклади відновлення бізнесу в Україні доводять, що ефективне керівництво компанією може стати запорукою успіху навіть у найскладніших умовах. Українські ІТ-компанії («EPAM», «SoftServe», «Grammarly») швидко адаптувалися до роботи в умовах війни, перивівши персонал на віддалений формат і зосередившись на іноземних проектах. Малі підприємства, які втратили свої торгові точки, успішно перейшли до онлайн-торгівлі, використовуючи соціальні мережі та маркетплейси. Аграрні компанії («Нібулон», «Прометей», «ЗЕЛЕНІ КОШАРИ»), завдяки грамотному стратегічному плануванню, відновили експорт і забезпечили продовольчу стабільність у країні. Усі ці приклади доводять, що навіть у кризові часи успіх залежить від професіоналізму керівників.

Криза часто стає каталізатором розвитку, адже змушує підприємства шукати нові шляхи, переосмислювати цінності та змінювати підходи до роботи. Менеджери та керівники, які здатні побачити у кризі можливість для трансформації, стають справжніми агентами змін. Вони ініціюють впровадження нових технологій, формують інноваційні команди, підтримують партнерства з іншими бізнесами та громадськими організаціями. Таким чином, сучасне управління компанією не лише допомагає подолати кризу, а й створює основу для сталого економічного розвитку [3].

Отже, сучасне управління підприємством є ключовим чинником відбудови бізнесу післякризовий період. Його ефективність визначається здатністю керівника мислити стратегічно, приймати зважені рішення, надихати колектив і швидко реагувати на зміни. В умовах глобальних викликів саме професійне управління бізнесом стає запорукою стабільності, конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємств.

Список використаних джерел:

1. Зміна пріоритетів у мотивації персоналу в кризовий та післякризовий періоди. URL : <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2022/2/14.pdf> (дата звернення: 23.10.2025).
2. Стратегічне планування на основі аналітики: шлях до успіху. URL : <https://blog.youcontrol.market/strategiehichnie-planuvannia-na-osnovi-analitiki-shliakh-do-uspikhu/> (дата звернення: 23.10.2025).
3. Криза як каталізатор створення інновацій. URL : <https://lvbs.com.ua/news/kryza-yak-katalizator-stvorenniya-innovatsij/> (дата звернення: 23.10.2025).

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В КОНТЕКСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

**Онопрійчук Денис Олегович,
здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»
Гарбар Г. А.,
доктор філософських наук, професорка кафедри
готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,
Миколаївський національний аграрний університет**

У сучасних умовах глобалізації та зростання суспільної свідомості стосовно екологічних та соціальних проблем, постає питання етичного управління матеріальними ресурсами. Такі процеси передбачають не лише оптимізацію витрат та зростання ефективності виробництва, але й врахування впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище та майбутні покоління.

Корпоративною соціальною відповідальністю називають відповідальне ставлення компанії до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів, а також це активна соціальна позиція компанії, що полягає в